

годину дослідження у 2,3 рази (протизапальна активність складала 62 %). Екстракт водний з надземної частини, квітучого хвилівника звичайного показав найменшу протизапальну активність в обраній дозі (нижче 20%).

Використання препарату порівняння диклофенаку натрію чинило більш виражену інгібуючу дію на циклооксигеназний шлях перетворення арахідонової кислоти і, таким чином, знижувало інтенсивність синтезу простагландинів та інших медіаторів в осередку запалення на 76%. Кверцетин суттєво поступався диклофенаку натрія та спиртовим екстрактам хвилівника на даній моделі запалення. На нашу думку, це явище пояснюється відсутністю у механізмі протизапальної дії альтану впливу на ЦОГ-залежну ланку запальної реакції, оскільки даний засіб впливає, перш за все, на ліпооксигеназний шлях перетворення арахідонової кислоти та на синтез лейкотрієнів.

Висновки.

1. Вперше досліджено протизапальну дію чотирьох екстрактів з різних вегетативних частин хвилівника звичайного.

2. Виявлено, що в вивченій дозі (35 мг/кг) екстракти хвилівника звичайного проявили інгібуючу дію на циклооксигеназний шлях перетворення арахідонової кислоти і, таким чином, їх застосування сприяло зниженню інтенсивності синтезу простагландинів та інших медіаторів в осередку запалення та призводило до протизапальної дії різного ступеня виразності.

3. У ряді представлених екстрактів у дозі 35 мг/кг за виразності протизапального ефекту екстракти можна розташувати в наступному порядку: екстракт спиртовий з надземної частини, квітучого хвилівника звичайного, екстракція 70% етанол >екстракт спиртовий з надземної частини, квітучого хвилівника, екстракція 96% етанол >екстракт водний з коренів квітучого хвилівника звичайного > екстракт водний з надземної частини, квітучого хвилівника звичайного.

ПЕРСПЕКТИВИ ФАРМАКОГНОСТИЧНОГО ВИВЧЕННЯ ТРАВИ НОНЕЇ ТЕМНОЇ (NONEA PULLA L.)

Муаїз С., Мала О.С.

Науковий керівник: Машталер В.В.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна
vmashtaler7@gmail.com

Вступ. Основним завданням сучасної фармакогнозії є пошук нових рослинних джерел біологічно активних речовин. Перспективним для вивчення

та розробки препаратів є нонея темна (*Nonea pulla* L.) родини шорстколисті *Boeraginaceae* Juss. – однорічна трав'яниста рослина з галузистим стеблом, видовженими опушеними листками та багаточисельними темно-пурпуровими квітками, зібраними у суцвіття завійка. Ця рослина росте майже повсюди: в степах, сухих луках, по узбіччях доріг, на пустирях, відкритих схилах. Поширена нонея у Східній та Центральній Європі, у тому числі в Україні, на території Середньої Азії, на Кавказі. Рослина відома своїми антикоагулянтними властивостями, настої рекомендують для профілактики та терапії ішемічних інсультів, тромбофлебиту, при високому рівні холестерину в крові, гіпертонії, підвищеному згортанні крові, а також для використання у гінекології. Трава виявляє протизапальну, антибактеріальну, ранозагоювальну та болетамувальну дію. В народній медицині використовується при захворюваннях серця, верхніх дихальних шляхів, порушеннях менструального циклу, малярії. Будо досліджено, що серед представників родини шорстколисті нонея темна містить багато заліза та марганцю і може бути рекомендована для використання у комплексах та зборах з протианемічною активністю.

Мета дослідження. Метою нашої роботи було вивчення якісного складу та визначення кількісного вмісту деяких речовин трави нонеї темної.

Матеріали та методи. Сировину заготовляли у Харківській області в період масового цвітіння. Подрібнену та просіяну сировину екстрагували 50% етанолом, видаляли екстрагент; водний залишок постадійно фракціювали органічними розчинниками: хлороформ, диетиловий ефір, етилацетат, бутанол. Отримані фракції досліджували на наявність БАР за допомогою якісних реакцій та хроматографії на папері і в тонкому шарі сорбенту.

Отримані результати. Було виявлено, що досліджувана сировина містить органічні кислоти, амінокислоти, полісахариди, гідроксикоричні кислоти, фенолкарбонові кислоти, кумарини, антоціани, дубильні речовини. Кількісний вміст суми ВРПС складав $6,11 \pm 0,19\%$, фенольних сполук – $3,17 \pm 0,19\%$; сума гідроксикоричних кислот в перерахунку на хлорогенову кислоту – $1,28 \pm 0,01\%$.

Висновки. Отримані результати вивчення якісного складу та кількісного вмісту БАР в траві нонеї темної свідчать про перспективність подальшого вивчення сировини з метою створення нових лікарських засобів.